

Home>Wetgeving en jurisprudentie>Nationale wetgeving

Nationale wetgeving

Slovenië

Op deze pagina vindt u informatie over het rechtsstelsel in Slovenië.

Rechtsbronnen

Soorten rechtsinstrumenten - Beschrijving

Algemene rechtsnormen worden in het rechtsstelsel van de Republiek Slovenië zowel op landelijk als op lokaal niveau vastgesteld. De juridische instrumenten op nationaal niveau zijn de Grondwet (*ustava*), wetten (*zakoni*) alsook uitvoeringsbesluiten, die in twee hoofdcategorieën kunnen worden onderverdeeld: decreten (*uredbe*, soms vertaald als verordeningen) en voorschriften (*pravilniki*).

Lokale besturen stellen hoofdzakelijk beschikkingen (*odloki*) vast.

Het Sloveense rechtsstelsel kent geen precedentenrecht als dwingende rechtsbron. Dit betekent dat lagere rechtbanken (*nížja sodišča*) formeel niet verplicht zijn de beslissingen van hogere rechtbanken (*višja sodišča*) te volgen. In de praktijk houden lagere rechtbanken de jurisprudentie van de hogere rechtbanken en het Hooggerechtshof (*Vrhovno sodišče*) echter nauwlettend in het oog en wordt deze jurisprudentie vaak gevolgd.

Het Hooggerechtshof kan, in plenaire zitting bijeen, **juridische beginselverklaringen** (*načelno pravno mnenje*) aannemen over zaken die belangrijk zijn voor de uniforme toepassing van wetten. Zulke juridische beginselverklaringen zijn overeenkomstig de Wet op de rechterlijke organisatie (*Zakon o sodiščih*) alleen bindend voor kamers van het Hooggerechtshof en kunnen alleen in een nieuwe plenaire zitting worden gewijzigd. Lagere rechtbanken houden doorgaans echter wel rekening met juridische beginselverklaringen en het Hooggerechtshof eist in zijn jurisprudentie dat als een partij een reeds aangenomen juridische beginselverklaring over de betrokken zaak aanvoert, deze wel degelijk in aanmerking wordt genomen.

Wetten en andere verordeningen moeten in overeenstemming zijn met de algemeen aanvaarde beginselen van het internationaal recht en met verdragen die bindend zijn voor Slovenië (zoals bepaald in artikel 8 van de Grondwet). Geratificeerde en gepubliceerde verdragen zijn rechtstreeks van toepassing. Het standpunt van het Sloveense Grondwettelijk Hof (*Ustavno sodišče*) is dat internationale verdragen in de hiërarchie der rechtsnormen boven wettelijke bepalingen staan. Geratificeerde internationale verdragen worden in het nationale rechtsstelsel opgenomen, waardoor er voor natuurlijke personen en rechtspersonen nieuwe rechten en verplichtingen ontstaan (mits deze verdragen rechtstreeks van toepassing zijn).

Het Sloveense rechtsstelsel behoort tot de continentale rechtsfamilie en is een wettenrecht, hetgeen betekent dat het gewonterecht er als zodanig geen deel van uitmaakt. Toch geniet het gewonterecht wel enige erkenning in het Sloveense recht. Zo wordt er bijvoorbeeld conform artikel 12 van het Wetboek inzake verbintenissenrecht (*Obligacijski zakonik*), dat contracten tussen natuurlijke en rechtspersonen reguleert, rekening gehouden met de zakelijke gewoonten, gebruiken en praktijken tussen partijen bij de beoordeling van het gewenste gedrag en de gevolgen daarvan voor de verplichtingen tussen commerciële entiteiten.

Bij het uitoefenen van zijn beroep is een rechter gebonden aan de Grondwet, wetten, algemene beginselen van het internationaal recht en geratificeerde en gepubliceerde internationale verdragen. In de Wet op de rechterlijke organisatie is bepaald dat als een civiele zaak niet op basis van geldige regelgeving kan worden opgelost, de rechter de regelgeving met betrekking tot vergelijkbare zaken in aanmerking moet nemen. Als ondanks dit alles de oplossing van de zaak juridisch twijfelachtig blijft, moet hij een beslissing nemen op basis van de algemene beginselen van het nationale rechtsstelsel. Hierbij moet hij handelen in overeenstemming met de juridische traditie en de algemeen aanvaarde jurisprudentiebeginselen. De rechter moet altijd handelen alsof er aan hem een onbepaald aantal soortgelijke zaken is voorgelegd.

Normenhiërarchie

Alle juridische normen moeten in overeenstemming zijn met de Grondwet. Wetten en andere verordeningen moeten in overeenstemming zijn met de algemeen aanvaarde beginselen van het internationaal recht en met verdragen die bindend zijn voor Slovenië (zoals bepaald in artikel 8, lid 1, van de Grondwet). Uitvoeringsbesluiten en lokale beschikkingen moeten daarnaast in overeenstemming zijn met de wetgeving.

Algemene wetten die worden uitgevaardigd in het kader van de uitoefening van een overheidsfunctie (*splōšni akti za izvrševanje javnih pooblastil*) moeten in overeenstemming zijn met de Grondwet, de wetgeving en de uitvoeringsbesluiten.

Individuele besluiten en handelingen van overheidsinstanties, lokale overheden en houders van een overheidsfunctie moeten gebaseerd zijn op een wet of een wettelijke bepaling.

Wat betreft de voorrang van wetgeving van de Europese Unie, is in de Grondwet bepaald dat de Europese wetgeving in het Sloveense rechtsstelsel voorrang heeft, door te stellen dat handelingen en besluiten die worden aangenomen binnen internationale organisaties waaraan Slovenië een deel van zijn soevereine rechten heeft afgestaan (in dit geval de Europese Unie), in Slovenië moeten worden toegepast in overeenstemming met de rechtsregels van die organisaties.

Institutioneel kader

Instellingen belast met de aanneming van normen

Wetten worden aangenomen door de Tweede Kamer van het Sloveense tweekamerparlement, het **Nationaal Parlement** (*Državni zbor*). Overeenkomstig de artikelen 80 en 81 van de Grondwet bestaat het Nationaal Parlement uit 90 volksvertegenwoordigers, die de burgers van Slovenië vertegenwoordigen. Van de 90 volksvertegenwoordigers worden er 88 gekozen via universele, gelijkwaardige, directe en geheime verkiezingen. De volksvertegenwoordiger uit de Italiaanse gemeenschap en die uit de Hongaarse gemeenschap worden altijd door de leden van die gemeenschappen verkozen. Het Nationaal Parlement wordt verkozen voor een termijn van vier jaar.

Decreten worden uitgevaardigd door de **regering** (*Vlada*) en **voorschriften** door de **individuele ministers**. Overeenkomstig de artikelen 110 tot en met 119 van de Grondwet bestaat de regering uit een minister-president (*predsednik vlade*) en ministers. Binnen het kader van hun bevoegdheden zijn de regering en de ministers onafhankelijk. Zij leggen verantwoording af aan het Nationaal Parlement, dat een afzettingsprocedure kan starten voor het Grondwettelijk Hof, kan stemmen over het vertrouwen in de minister of de minister uit zijn functie kan ontheffen via een interpellatie. De minister-president wordt door het Nationaal Parlement gekozen, waarna hij de ministers voordraagt, die door het Nationaal Parlement moeten worden benoemd (en ontslagen).

Het **Grondwettelijk Hof** speelt een cruciale rol in het institutioneel kader, aangezien het Grondwettelijk Hof wetten, uitvoeringsbesluiten en lokale beschikkingen nietig kan verklaren als deze, naar het oordeel van het Hof, ongrondwettig zijn. Het Grondwettelijk Hof geeft ook adviezen over de grondwettigheid van internationale verdragen en buigt zich over individuele constitutionele klachten van benadeelde burgers, die kunnen worden ingediend als alle andere rechtsmiddelen zijn uitgeput.

Lokale beschikkingen worden aangenomen door lokale besturen (*občinski svet, mestni svet*), die rechtstreeks door de inwoners van een gemeente worden gekozen.

Besluitvormingsproces

Er kan een voorstel tot aanneming van wetten bij het Nationaal Parlement worden ingediend door de regering, door individuele volksvertegenwoordigers van het Nationaal Parlement, door de Eerste Kamer van het Parlement, door de Nationale Raad (*Državni svet*), en door vijfduizend kiezers. Overeenkomstig het Reglement van Orde (*Poslovnik Državnega zbora*) bestaat de gebruikelijke procedure in het Nationaal Parlement uit drie lezingen van het wetsvoorstel. Daarnaast is er een versnelde noodprocedure vastgesteld in het Reglement van Orde. Overeenkomstig artikel 86 kan het Nationaal Parlement een besluit aannemen als een meerderheid van de volksvertegenwoordigers aanwezig is en als de wet bij meerderheid van stemmen door die aanwezige volksvertegenwoordigers wordt aangenomen, tenzij er is bepaald dat er een ander soort meerderheid nodig is. De Nationale Raad kan zijn vetorecht gebruiken tegen een aangenomen wet en het Nationaal Parlement kan een dergelijk veto terzijde schuiven met een meerderheid van stemmen van alle volksvertegenwoordigers.

Het **wetgevend referendum** (*Zakonodajni referendum*) (zie artikel 90 van de Grondwet) is geregeld in de Wet inzake Referenda en Publiek Initiatief (*Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi*) en kan door het Nationaal Parlement zelf worden aangevraagd of, na een verzoek van de Nationale Raad, door een derde van de volksvertegenwoordigers of veertigduizend kiezers. De kiezers krijgen de gelegenheid met de door het Nationaal Parlement aangenomen wet in te stemmen of deze te verwerpen, voordat de wet door de **president van de Republiek** (*Predsednik republike*) wordt afgekondigd.

De president van de Republiek moet een aangenomen wet acht dagen na de aanneming ervan afkondigen. Overeenkomstig artikel 154 van de Grondwet moeten alle rechtsnormen worden gepubliceerd voordat zij in werking kunnen treden. Rechtsnormen die door staatsinstellingen worden aangenomen, worden in de Staatscourant van de Republiek Slovenië (*Uradni list Republike Slovenije*, UL RS) gepubliceerd, terwijl beschikkingen en andere lokale regelgeving in de officiële lokale bladen worden gepubliceerd.

Grondwetswijzigingen worden aangenomen volgens een speciale procedure die is vastgesteld in de Grondwet. Een voorstel voor een grondwetswijziging kan worden ingediend door twintig volksvertegenwoordigers uit het Nationaal Parlement, door de regering of door dertigduizend kiezers. Voor een besluit over een dergelijk voorstel is een tweederde meerderheid van de aanwezige volksvertegenwoordigers vereist, maar een wijziging kan alleen worden aangenomen als deze is goedgekeurd door een tweederde meerderheid van alle volksvertegenwoordigers. In artikel 87 van de Grondwet is bepaald dat de rechten en verplichtingen van burgers en andere personen alleen bij wet mogen worden vastgesteld door het Nationaal Parlement van de Republiek Slovenië.

EU-verordeningen en -besluiten die zijn vastgesteld door de EU-instellingen zijn in de Republiek Slovenië rechtstreeks van toepassing. Zij hoeven niet te worden geratificeerd en gepubliceerd in de UL RS om geldig te zijn.

Internationale verdragen die door de Republiek Slovenië zijn ondertekend, treden in werking nadat ze zijn geratificeerd door het Nationaal Parlement conform een speciale procedure. Internationale verdragen worden geratificeerd door de aanneming van een wet die door de regering is ingediend. Een wet betreffende de ratificatie van een internationaal verdrag is aangenomen als deze wordt goedgekeurd door een eenvoudige meerderheid van de aanwezige volksvertegenwoordigers, tenzij anders is voorgeschreven in de Grondwet of bij wet.

Juridische databases

Juridisch informatiesysteem (*Pravno-informacijski sistem – PIS*)

Het **juridisch informatiesysteem** (het **Register met regelgeving van de Republiek Slovenië** - *Register predpisov Republike Slovenije*) is gekoppeld aan de database met regelgeving van andere overheidsinstanties en de UL RS.

Wetgeving van het Nationaal Parlement (*Zakonodaja državnega zbora*)

De database met **wetgeving van het Nationaal Parlement** bevat teksten van alle wetten en andere besluiten die door het Nationaal Parlement worden behandeld. Dit zijn o.a.:

Geconsolideerde wetteksten (*prečiščena besedila zakonov*) – officieel geconsolideerde teksten van wetten die na 29 november 2002 zijn aangenomen en in de UL RS zijn gepubliceerd, en officieus geconsolideerde teksten vanaf 17 juni 2007;

Aangenomen wetten (*sprejeti zakoni*) – wetten die door het Nationaal Parlement zijn aangenomen en in de UL RS zijn gepubliceerd sinds de onafhankelijkheid op 25 juni 1991;

Aangenomen wetten (*sprejeti akti*) – wetten die door het Nationaal Parlement zijn aangenomen en in de UL RS zijn gepubliceerd sinds 28 november 1996;

Wetsvoorstellen (*predlogi zakonov*) – wetsvoorstellen die zijn ingediend in de huidige termijn van het Nationaal Parlement (de database bevat ook aangenomen wetsvoorstellen die nog niet in de UL RS zijn gepubliceerd);

Lezingen van wetten (*obravnave zakonov*) (einde van de procedure) – archief met alle lezingen van wetsvoorstellen die na 28 november 1996 bij het Nationaal Parlement zijn ingediend;

Ontwerpbesluiten (*predlogi aktov*) – ontwerpbesluiten die zijn ingediend in de huidige termijn van het Nationaal Parlement (de database bevat ook aangenomen ontwerpbesluiten die nog niet in de UL RS zijn gepubliceerd);

Lezingen van besluiten (*obravnave aktov*) (einde van de procedure) – archief met alle lezingen van ontwerpbesluiten die na 28 november 1996 bij het Nationaal Parlement zijn ingediend;

Ontwerpverordeningen (*predlogi odlokov*) – ontwerpverordeningen die zijn ingediend in de huidige termijn van het Nationaal Parlement (de database bevat ook aangenomen ontwerpverordeningen die nog niet in de UL RS zijn gepubliceerd);

Lezingen van verordeningen (*obravnave odlokov*) (einde van de procedure) – archief met alle lezingen van ontwerpverordeningen die na 28 november 1996 bij het Nationaal Parlement zijn ingediend.

De Staatscourant van de Republiek Slovenië (*Uradni list Republike Slovenije - UL RS*)

Alle nationale wet- en regelgeving wordt officieel gepubliceerd in de **Staatscourant van de Republiek Slovenië**. Alle documenten worden online gepubliceerd.

Links

[Wetgeving van het Nationaal Parlement](#)

[juridisch informatiesysteem](#)

[Staatscourant van de Republiek Slovenië \(UL RS\)](#)

Laatste update: 20/07/2020

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen

verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.